

Sobota, 5 Czerwca
2004

[Kontakt z autorem](#)

INFORMATOR

Komisji Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Stworzenia w Konferencji Zachodnio Słowiańskiej OFM

SPOS

Przełomowy dokument papieski poświęcony wyłącznie środowisku i sprawom rozwoju, zatytułowany: *Pokój z Bogiem Stworzycielem, pokój z całym stworzeniem* (1 stycznia 1990) wzywa, aby "Chrześcijanie w szczególności uświadomili sobie, że ich obowiązki wobec natury i stworzenia stanowią istotną część ich wiary" (n. 15).

Koordinator Zachodnio Słowiańskiej Konferencji SPOS – O. Piotr Kwoczała (św. Jadwiga)

Delegaci Prowincjalni: O. Boguchwał Orczyk (Wniebowzięcia NMP); O. Ludwik Kurowski (M.B. Anielskiej); O. Grzegorz Błoch (św. Franciszek); O. Lesław Zachura (Niepokalanego Poczęcia NMP.); O. Gabriel Kubik (Czechy).

Św. Bonawentura idąc w ślad doświadczenia św. Franciszka, wypracował teologię Sakramentalności Stworzenia, to znaczy śladów Chrystusa w stworzonym świecie. Świat jest zamieszkały przez Świętość. Wszystkie rzeczy stworzone są znakiem i objawieniem Stwórcy, który pozostawia wszędzie swoje piętno. Świadome niszczenie jakiegokolwiek aspektu stworzenia oznacza zacieranie obrazu Chrystusa obecnego w całym stworzeniu. Chrystus cierpi nie tylko wtedy, gdy odmawia się praw ludziom i gdy się ich wykorzystuje, ale i wtedy, gdy desakralizuje są morza, rzeki i lasy. Jeżeli stworzenie postrzegane jest jako sakramentalne, objawiające i prowadzące nas do Boga, to nasze odniesienia do drugich winny także zmienić się z dominujących i panujących - na odniesienia czci i szacunku.

"Kryzys środowiskowy" jest w zasadzie kryzysem wartości. Potrzebna nam jest zmiana postawy, by widzieć świat inaczej. Obok zmian, jakich możemy dokonać w naszym stylu życia na co dzień, ważne jest, byśmy działali na rzecz zmiany strategii na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej. To domaga się wezwania do ekologicznego nawrócenia, (por. Papież Jan Paweł II, 17.01.2001), do pogłębienia naszego rozumienia zmian klimatycznych i spraw ekologicznych. Potrzebna jest edukacja, by uwrażliwić ludzi nie tylko na okoliczności, które zagrażają naszej planecie, ale także na tajemnicę, która tkwi w samym jej istnieniu.

Nasza siostra Ziemia

Co to jest zmiana klimatu i ocieplenie świata?

Chemiczny skład atmosfery zmienia się na skutek tworzenia się gazów cieplarnianych - głównie dwutlenku węgla, metanu i tlenu azotu. Właściwość zatrzymywania ciepła przez te gazy jest niekwestionowana.

Energia słońca kieruje pogodą i klimatem ziemi oraz ociepla jej powierzchnię; z

kolei ziemia promieniuje energię z powrotem w przestrzeń kosmiczną. Atmosferyczne gazy cieplarniane (para wodna, dwutlenek węgla i inne gazy) zatrzymują część odchodzącej energii, zachowując ciepło podobnie jak szklane szyby w cieplarniach. Bez tego naturalnego "efektu cieplarnianego", temperatury byłyby o wiele niższe niż są obecnie, a życie, jakie znamy dzisiaj, nie byłoby możliwe. Dzięki gazom cieplarnianym przeciętna temperatura ziemi jest bardziej gościnna: 15° C, tj. C/60 F.

Jednak mogą powstać problemy, gdy atmosferyczne stężenie gazów cieplarnianych wrośnie. Od początku rewolucji przemysłowej stężenie dwutlenku węgla w atmosferze wzrosło niemal o 30%, stężenia metanu wzrosły więcej niż dwukrotnie, a stężenia podtlenku azotu wzrosły około 15%. Te wzrosty sprawiły, że atmosfera ziemi zatrzymuje więcej ciepła. Dlaczego zwiększa się stężenie gazów cieplarnianych? Uчени powszechnie twierdzą, że spalanie paliw kopalnianych oraz inne działania ludzi są pierwszym powodem wzrostu stężenia dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych.

1. Zmiany klimatyczne to jedno z najpoważniejszych wyzwań, przed którymi staje świat 21 wieku.
2. Z najnowszych badań wynika w sposób jasny i silny, że większość ocieplania obserwowanego od 50 lat, spowodowana jest działalnością człowieka.
3. Przewidywane ocieplenie świata w przyszłości będzie większe niż pierwotnie sądzono.

W grudniu 1997 r., a później w grudniu 2000, Międzyrządowy Panel na temat Zmian Klimatycznych (IPCC=Intergovernmental Panel on Climate Change), ciało w skład którego wchodzi ponad 2000 międzynarodowych naukowców, daje nam pewne pojęcie o obecnej rzeczywistości:

- Będzie rosła liczba silnych i częstych klęsk żywiołowych, jak trzęsienia ziemi, powodzie, huragany, cyklony i susza. Od 1960 r. wielkie klęski żywiołowe wzrosły czterokrotnie.
- W ciągu najbliższego stulecia temperatury świata mogą wzrosnąć przeciętnie o 5 stopni według Celsjusza (10 stopni według Fahrenheita), ale na niektórych terenach ten wzrost może być jeszcze większy. Arktyczna pokrywa lodowa stała się już znacznie cieńsza.
- Wycinanie lasów, które wyzwala węgiel z drzew a także zmniejsza ich zdolność wchłaniania węgla, jest powodem 20% emisji węgla spowodowanych przez ludzi, które przyspieszają zmianę klimatu.
- Od II wojny światowej liczba pojazdów silnikowych w świecie wzrosła z 40 milionów do 680 milionów; pojazdy silnikowe przyczyniają się do wzrostu powodowanej przez człowieka emisji dwutlenku węgla w atmosferze.
- W ciągu minionych 50 lat wyczerpaliśmy co najmniej połowę nie dających się odnowić źródeł energii i zniszczyliśmy ponad 50% lasów.

Skutki:

- ❖ Podnoszące się poziomy mórz będą miały niszczący wpływ na ludzi. Szczególnie poszkodowani będą mieszkańcy terenów wyspiarskich, nisko

położonych, na gęsto zaludnionych terenach przybrzeżnych wielu krajów i w deltach rzek, oraz ubodzy w krajach nawiedzanych przez osłabiające susze i powodzie. Jedno z oszacowań mówi, że do 2020 roku około trzech czwartych ludności świata może być narażona na ryzyko suszy i powodzi. Kraje uboższe będą cierpieć nieproporcjonalnie na skutek zmian klimatycznych - częściowo z powodu swego położenia geograficznego, a częściowo z powodu braku środków na przystosowanie się do zmian i łagodzenie ich wpływu

- ❖ Ludzie i inne gatunki na naszej planecie już cierpią na skutek zmian klimatycznych. Przewidywania uczonych wskazują na wzrost skali i siłę takich klęsk, np. udar słoneczny, wzrost chorób tropikalnych szerzonych przez owady zarówno na północ jak i na południe od równika, oraz rosnąca niepewność wyżywienia.
- ❖ Od dziś za 50 lat roczne koszty szkód wynikających z ocieplania ziemi mogą wzrosnąć do 300 miliardów dolarów USA, jeżeli nie podejmie się działań przeciwko emisji gazów cieplarnianych. Jeżeli nasi przywódcy polityczni i dyplomaci nie zaczną działać szybko, to ekonomia światowa znajdzie się w regresie. W ostatniej dekadzie kataklizmy w przyrodzie kosztowały świat 608 miliardów dolarów.

Uchodźców środowiskowych na całym świecie jest już 25 milionów

Pokój i Dobro! O. Piotr OFM, koordynator SPOS